

Technická směrnice

č. 23 - 2011

kterou se stanovují požadavky a environmentální kritéria pro propůjčení ekoznačky

Výrobky nasávané z papíroviny

Nové typy tradičních výrobků papírenské obalářské produkce, výrobky vyráběné nasávanou technologií z vodné suspenze přírodních vláken a jiných přírodních materiálů rostlinného původu (obvykle nazývané papírovina), jsou kategorií zboží, která je v ČR vyráběna zhruba v množství 7000 t ročně. Výroba i export mají vzestupný charakter, v současné době je více jak 65 % tuzemské produkce exportováno. Využití sběrového papíru, resp. recyklovaných vláken, jako vstupní suroviny v nasávané technologii je přínosem pro životní prostředí. Přispívá ke snížení objemu odpadů na skládkách. Na rozdíl od plastových či jiných ekvivalentů se zde navíc jedná o recyklovatelné výrobky. Papírenské výrobky nasávané z papíroviny jsou tedy výrobky s obsahem recyklovaných surovin a jsou opět recyklovatelné.

Technologie výroby nasáváním z papíroviny, která může obsahovat i vlákna nepapírenská (rašelina apod.) je progresivní technologií. Poskytuje velké možnosti nejen v oblasti finálních obalů, ale také v oblasti ochranných a fixačních prvků, kde ve spojení s obaly z vlnitých lepenek může nahradit stále ještě u nás běžný pěnový polystyrén a jiné plasty. Další uplatnění nachází např. v oblasti sanitárních a hygienických výrobků. Ve výrobě nasávanou technologií mohou být využity i ty skupiny sběrového papíru, které nejsou vhodné pro výrobu standardních papírů.

Většímu rozšíření výrobků vyráběných nasávanou technologií z papíroviny brání především neznalost jejich možností a nedostatečná ekologická orientace na ekologicky šetrné výrobky u uživatelů. Označení výrobků ochrannou známkou „Ekologicky šetrný výrobek“ jistě přispěje ke zlepšení této situace.

1 Definice pojmů

Pro účely této směrnice:

- 1.1 Nasávané výrobky, nasávaná technologie - souhrnný název pro výrobní postup a výrobky papírenské i nepapírenské povahy, vyráběné na speciálních strojích. Jako zanáška se používají vlákna papírenské i nepapírenské povahy.
- 1.2 Papírovina - souhrnný název pro vodnou suspenzi vláken nebo směsi vláken a ostatních přísad (plniva, klíždla, pomocné chemické prostředky apod.), která je vhodná pro výrobu papíru a nasávaných výrobků.
- 1.3 Sběrový papír - je takový papír, karton a lepenka, který se vyskytuje mimo jejich výrobní proces po zpracování nebo upotřebení. Sběrový papír se zařazuje do skupin a podskupin podle ČSN EN 643 Papír a lepenka - Evropský seznam normalizovaných druhů sběrového papíru a lepenky. Kromě standardního spotřebitelského odpadu (průmyslového i komunálního) je:

a) za sběrový papír také považován papír, karton a lepenka a výrobky z nich s vadami, které znemožňují jejich použití pro daný účel, získané od externí organizace nebo jiné výrobní jednotky téže organizace bez omezení. O jejich získání musí být předložen ověřitelný doklad.

b) za sběrový papír také považován papír, karton a lepenka a výrobky z nich s vadami, které znemožňují jejich použití pro daný účel, získané z vlastní výrobní jednotky resp. daného papírenského stroje, maximálně však do 15 % vlákninové zanášky. Množství musí být prokazatelně evidováno.

- 1.4 Recyklace sběrového papíru - recyklací se rozumí opětné využití těch komponent sběrového papíru, které jsou vhodné pro výrobu nových papírů s obsahem sběrového papíru.
- 1.5 Zesvětlená vláknina - vláknina získaná rozvlákněním a zesvětlováním sběrového papíru.
- 1.6 Zanáška - souhrn vstupních vláknin a pomocných chemických prostředků (PCHP). Udává se v procentech, obvykle na absolutní sušinu vláknin.

2 Vymezení kategorie

Tato technická směrnice se vztahuje na výrobky vyrobené nasávanou technologií, a u kterých lze definovat toto složení:

- 2.1 Výrobky obsahující v zanášce minimálně 75 % sběrového papíru jakékoli skupiny dle ČSN EN 643, nebo zesvětlenou vlákninu vlastní výroby. Zbytek může být tvořen libovolnou kombinací prvotních papírenských vláknin (buničiny, dřevoviny, termomechanická vláknina, chemotermomechanická vláknina, tržní zesvětlená vláknina).
Jedná se např. o proložky na vejce, krabičky na vejce, misky na ovoce, fixační a ochranné vložky, hygienické a sanitární výrobky apod.
- 2.2 Výrobky, které jsou vyrobeny z vláken a látek přírodní povahy rostlinného původu (buničina, dřevovina, rašelina, kokosová vlákna, sisal, škrob apod.) a jsou prokazatelně plně rozložitelné v půdě nebo kompostováním. Jedná se např. o rašelinové kořenáče, škrobové tácky apod.

3 Základní požadavky

- 3.1 Výrobky vymezené čl. 2 a označené ekoznačkou, musí splňovat požadavky na bezpečný výrobek ve smyslu zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů. Dále musí splňovat technické, bezpečnostní, zdravotní, hygienické a jiné předpisy, předpisy týkající se ochrany životního prostředí, vztahující se na výrobek a jeho výrobu, zejména:
 - zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů,
 - zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů,
 - zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.
- 3.2 Zákon č. 20/1966 Sb., o zdraví lidu (v případě, že výrobky přicházejí do přímého nebo nepřímého styku s potravinami).
- 3.3 Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, ve znění pozdějších předpisů.
- 3.4 Výrobky vymezené čl. 2 musí splňovat parametry obecně platných technických norem a požadavky udávané výrobcem v rámci jeho firemních specifikací.

4 Specifické požadavky a environmentální kritéria

- 4.1 V zanášce výrobku mohou být obsažena pouze vlákna a látky uvedené v čl. 2.1 a 2.2 této směrnice a zanáška nesmí obsahovat přirozenou cestou nerozložitelné látky (např. syntetické polymery, azbest, skleněná vlákna apod.).
- 4.2 V případě zesvětlených nebo bílých výrobků nesmí být použita vláknina bělená volným chlórem nebo chlórovými sloučeninami.

- 4.3 Během výroby nesmí být použity jako pomocné chemické prostředky (PCHP) látky vysoce toxické a toxické ve smyslu zákona č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 4.4 Obalové prostředky použité na spotřebitelské, skupinové a přepravní balení musí být vratné, recyklovatelné (z recyklovatelných materiálů) nebo při odstraňování bez rizik. Na obalech musí být uvedeny pokyny a informace o správném způsobu nakládání s použitým obalem v souladu se zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů.
Nepřípustný je obal z PVC.

5 Ověřování

- 5.1 Splnění základních požadavků podle čl. 3.1 musí být doloženo čestným prohlášením, že s ním není vedeno správné řízení za porušování legislativních předpisů týkajících se životního prostředí a prohlášením o dodržování ekologických zásad při výrobě předmětného výrobku, resp. vyjádřením České inspekce životního prostředí v tomto smyslu.
- 5.2 Splnění základních požadavků podle čl. 3.2 musí být doloženo vyjádřením hlavního hygienika ČR ve smyslu zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.
- 5.3 U výrobků podléhajících povinnému schvalování musí být splnění požadavků podle čl. 3.3 doloženo podle příslušných paragrafů zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, a potvrzením akreditované zkušební laboratoře.
- 5.4 Pro výrobky dle této směrnice musí výrobce jednoznačně prokázat, že způsob výroby a použité komponenty nezatěžují životní prostředí a výrobky lze recyklovat, případně, že jejich odstranění nezatěžuje životní prostředí.
- 5.5 Splnění specifických požadavků dle čl. 4.1 a 4.4 této směrnice musí být věrohodně prokázáno výrobcem.
- 5.6 Při posuzování žádosti a kontrole dodržování požadavků a kritérií u žadatele o ekoznačku, výrobce, bude vzato v úvahu zavedení uznávaných environmentálních manažerských systémů, jako je certifikace podle ČSN EN ISO 14001 nebo registrace Programu EMAS podle Nařízení EP a Rady (ES) č. 761/2001 (konsolidované znění).

Rovněž bude vzato v úvahu zda má žadatel o ekoznačku, výrobce, systém řízení kvality certifikovaný podle normy ČSN EN ISO 9001. V tomto případě nutnost kontroly, která může být Agenturou prováděna nahodile, odpadá.

6 Organizační záležitosti

Organizační záležitosti k podání přihlášky k výběrovému řízení pro propůjčení ekoznačky, ochranné známky „Ekologicky šetrný výrobek“, zajišťuje CENIA, česká informační agentura životního prostředí, pracoviště Agentura pro ekologicky šetrné výrobky, Litevská 8/1174, 100 05 Praha 10.

7 Platnost

Tato technická směrnice nabývá účinnosti dnem podpisu a má platnost do 31.7.2013.

V Praze dne 9.9.2011

Tomáš Chalupa
ministr životního prostředí